

Krafttag behövs för att stoppa resistensutvecklingen

Pressmeddelande från Strama 2008-11-18

Onödig och felaktig användning av antibiotika leder på sikt till att inte bara enskilda patienter utan hela grupper utsätts för risker. Om fler bakterier blir resistenta mot antibiotika kan det leda till att det inte längre går att behandla sjukdomar som enkelt kan behandlas idag. Idag lämnar Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet (SMI) och Strama förslag till regeringen om hur utvecklingen ska bromsas.

Strama har undersökt den statistik som finns om hur mycket antibiotika som skrivs ut och säljs. Statistiken ger en övergripande bild av hur mycket antibiotika som säljs och skrivs ut men det är svårt att avgöra av vilken orsak. För att kunna se om antibiotikaanvändningen håller god kvalitet och följer rekommendationerna måste även förskrivningsorsak anges på recepten.

– När apoteksmonopolet avskaffas är det viktigt att de uppgifter, inklusive historiska data, som idag finns om antibiotikaförsäljning förblir lika tillgänglig och uppdateras lika snabbt som idag. Alla aktörer som säljer antibiotika till sjukvården måste också fortsätta att leverera statistik över sin försäljning, säger Otto Cars, som är ordförande i Strama.

Antibiotikaresistens orsakas till stor del av fel använd antibiotika. Därför har Socialstyrelsen genomfört en inventering av hälso- och sjukvårdens antibiotikaanvändning. Den visar bland annat att bara hälften av landets vårdcentraler har tillgång till stöd från infektionsläkarkompetens. Riktlinjer för diagnostik och behandling, till exempel vilka prover som bör tas och vilka antibiotika som bör ges vid olika typer av infektioner, saknas ofta både i primärvården och på sjukhusen. En konsekvens av det är att många patienter riskerar att få fel antibiotika eller behandlas helt i onödan. Problemet är speciellt tydligt på äldreboenden, där läkare ofta ställer diagnos och ordinerar antibiotika per telefon.

– Ingen skulle acceptera att andra behandlingsmetoder sattes in på samma svaga underlag som man idag ger antibiotika. Ansvariga inom landsting, kommuner och privata vårdföretag måste se till att det finns tillgång till rätt kompetens, att riktlinjer tas fram och kontrollera att riktlinjerna efterföljs, säger Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm.

– Det är möjligt att bromsa resistensutvecklingen och det är ledarna inom hälso- och sjukvården som har huvudansvaret. Om de efterfrågar resultat från verksamheterna kan de påverka utvecklingen och öka säkerheten för patienterna, menar Göran Stiernstedt, direktör vid Sveriges Kommuner och Landstings avdelning för vård och omsorg.

Nya former av resistens registreras inte och resistensproblem vid vanliga, inte allvarliga infektioner, upptäcks ofta sent eller inte alls. Det konstaterar SMI och föreslår därför ett nytt nationellt system för att övervaka utvecklingen. Varje dygn ska data hämtas från lokala och regionala laboratorier och samlas i en nationell databas. SMI vill också införa ett system för

att tidigt upptäcka resistens genom att utvalda öppenvårdsmottagningar ökar sin provtagning och bakterieodling vid vanliga infektioner och att informationen från detta ställs samman.

– Övervakningen av antibiotikaresistens är i dag inte optimal och måste förbättras, säger Ragnar Norrby, generaldirektör vid Smittskyddsinstitutet.

För mer information se:

www.strama.se

<http://www.smittskyddsinstitutet.se/upload/Publikationer/nationella-overvakningssystem.pdf>

<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2008/10196/2008-126-68.htm>

Kontaktinformation:

Karin Wahlberg, projektkoordinator Strama, 0737-01 92 81

Aase Sten, pressekreterare Smittskyddsinstitutet, 08-457 23 32

Anna-Lena How, pressekreterare Socialstyrelsen, 075-247 36 89

Iréne Tinglöv, pressekreterare Sveriges Kommuner och Landsting, 070-692 44 37